

(המשך מעמוד 29)

ליות רבות נקשרו בשמו. הוא היה פעיל מאוד בחברה הישראלית, והיה דמות מבורשת בכל האירועים והמסיבות. לאו דווקא כאישיות רשמית. תמונתו הירבו להופיע בעיתונות הישראלית, בעיקר בטורי-החב"ה. בסיוני זהיר ומאופק יותר. הוא מופיע לאירועים רשמיים, אך את חייה החברה שלו אינו מרבה לחשוף לפני התיקשורת. במשך שנות שהותו בארץ הצליח לקבל סביבו כמה חברים ישראלים, אך כשהוא נשאל לזהותם אינו שש למסור את שמותיהם, כמו אינו רוצה לפגוע באחרים. למרות זאת, מאז עזב את הארץ סימול לואיס, לשעבר שגריר ארצות-הברית ב"ש" ראל, הופך בסיוני לאט"אט לאישיות הדיפלומטית החשובה ביותר.

השבעות הוא עורך את החגיגה השנתית לציון 33 שנים למהפכה המצרית. גם השנה, כמו בכל שנה, זה אחד האירועים החשובים, בעיקר מבחינת הרכב האורחים. יום המהפכה חל ב-23 ביולי. בשנה שעברה התבקש, ונעתר, להקדים את המסיבה ביום אחד, משום שב-23 ביולי נערכו בארץ הבחירות לנסת ה-11. בשנה שעברה נכחו במסיבה 2,300 אורחים, מחוגים שונים בארץ, וזמן הקהילה הדיפלומטית. גם השנה, כמו בשנים קודמות, הכין בסיוני את רשימת האורחים בעצמו. אל האירוע הזמנו פוליטיקאים מכל המפלגות. הוא לא יכול, כמובן, להזמין את כל 120 חברי-הנסת. אך הקפיד להזמין נציגים מכל סיעה. חוץ מכהנה, כמובן.

בסיוני נזהר מאוד בהתבטאויות שלו כלפי פוליטיקאים ישראלים ואינו מבזע את דעתו עליהם. הוא הצטרף לשירות הדיפלומטי המצרי לפני חמש שנים, כשפרש משירותו הצבאי בדרגת תת-אלוף, ואת תפקידו הדיפלומטי

בשפה. בסיוני טוען שהעבודה קשה מדי לנשים. לפי סיגונו של הנשיא חוסני מובארק, עובד גם בסיוני שעות רבות ביממה. הוא מתחיל את יום-העבודה שלו בשעות הבוקר המוקדמות מאוד (קס בחמש בבוקר, לדבריו) ועובד עד שעות-הלילה המאוחרות. הוא עובד בכל יום על כל העיתונים בערבית ובאנגלית, ומקבל תירגום של קטעים ומאמרים רלוונטיים מן העיתונות העברית.

מוחמד ונגואה בסיוני מתגוררים בתי דירות. האחת בכיכר המדינה בתל-אביב והשנייה, הרשמית יותר, בהרצליה-פיתוח. החלק השני של הראיון נערך בבית שברצליה-פיתוח, בחברת נגואה, אשתו היפה. הוא היה לבוש אז בחליפה לבנה והיה קצת יותר נינוח. בראיון הרישמי לא הירבה לחייך, בכל אופן לא כאשר דיבר על העניינים המדיניים. הוא התייחס לכל ברצינות מדימה ולא התלוצץ על הנושאים החשובים. בבית היה יותר נינוח, וכשחייך צחקו גם עיניו. אז גם נעתר והסכים לחשוף טפח מחיו הפרטיים, אך בזהירות ובאופק. נגואה בסיוני מעורה קצת יותר ממנו בחברה הישראלית. היא אף טרחה ללמוד עברית. הגברת בסיוני התחברה מאוד עם רותי שיטרית, אשתו של חבר-הכנסת מאיר שיטרית מחרות. נגואה אינה עובדת, היא מרבה לנסוע לקאהיר, לבקר את ילדיה ואת מישפחתה. את הבגדים שהיא לובשת לאירועים חגיגיים ורישמיים היא קונה לדבריה, בכל מקום, גם בקאהיר וגם בתל-אביב. היא אומרת בצחוק, שהיא קונה כל בגד שמוצא חן בעיניה, ולא חשוב מה מקורו.

גם השנה, כמו בשנה שעברה, היא הזמינה את השימלה לאירוע השנתי של יום-המהפכה אצל אחת החברות הטובות שלה

בסיוני במסיבה דיפלומטית עם עזר וייצמן* הוא היה הישראלי הראשון שפגשתי שלא במילחמה!

הראשון הוא עושה בישראל. הוא בא לארץ לבדו. אשתו, נגואה, הצטרפה אליו רק אחרי שנה. הוא אב לשני ילדים: בן, האתם, ובת, חנוך. הלומדת גם היא רפואה באוניברסיטה בקאהיר. בסיוני בילה 28 שנים בצבא המצרי, שבמהלכן שירת תקופה ארוכה בסיוני. אני מכיר את ונאינה לפני הכיבוש הישראלי, כששירתה בסיוני בזמן הכיבוש הישראלי, כשהיה שם מושב ישראלי ואחרי הכיבוש, כשהחזרה למצרים, הוא מכריז. במילחמת יום-הכיבוש שימש כנספח צבאי מצרי בסוריה, והיה האיש שתיאם את פתיחת המיתקפה על ישראל בין מצרים וסוריה.

אחרי-כך שירת תקופה מסוימת כנספח בשגרירות מצרים בטבראן, עד שזו נסגרה כשאיראן ניתקה את יחסיה עם מצרים, בעיקבות חתימת חוזה-השלום עם ישראל. בסיוני חזר מקרוב במהפכה האיסלאמית-החומייניסטית באיראן. בשגרירות המצרית בתל-אביב יש רק עובדים גברים, חלקם בוגרי החוג לעברית באוניברסיטת קאהיר. כאן הם מתרגלים את מה שלמדו שם ומשפטים את שליטתם

אצולה, שהעיד על בעליו כי הוא בן מעמד גבוה. כל התארים בוטלו באופן רישמי במהפכת 1952. סמוך לחדרו יושב יוסף, מזכירו האישי.

„ניח שספינה זדה באה למים הטריטוריאליים שלכם בלי רשיון. מה תהיה החגיבה של חיל-הים שלכם, של המישמרה? אני חושב שאחם הייחם עושים אותו הדבר”

שהגיע לארץ רק לפני חודש והעברית עדיין אינה שגורה בפיו. כמו אחרים בשגרירות, גם הוא בוגר החוג לעברית. הוא טוען שביכולתו להבין את הנאמר ברדיו ובטל-וויזיה בעברית, אך שפת הדיבור של יום-יום עדיין קשה עליו. הוא שמח מאוד לתרגל שיחה, כדי לשפר את אוצר-המילים שלו. רק מיופה-הכוח, מוחמד בסיוני, עדיין אינו מדבר עברית. מפעם לפעם, במהלך הראיון, שילב כמה מילים בודדות בעברית. אשתו טוענת שהוא מבין מעט, אך אינו יכול לדבר.

● אחרי חמש שנים בארץ, אתה זוכר את היום הראשון שלך שם?

אני זוכר אותו מצויין. באתי עם כמאל חסן עלי, שהיה אז שר-הביטחון המצרי, בטיסה מיר חרת לישראל. אני הייתי כבר עם כל המיזוודות, כבר מוניתי לתפקיד הרישמי והתכוונתי להשאר פה.

הישראלי הראשון שהכרתי בחיי היה עזר וייצמן, שהיה גם הוא שר-הביטחון, ובא לפגוש אותנו בנמל-התעופה. אני זוכר שעלי הציג אותי לפני וייצמן, וזו היתה הפעם הראשונה שפגשתי ג'נטלמן ישראלי.

● ומה עשית באותו יום?

זה היה יום עמוס מאוד. באנו עם מישלחת רשמית מקאהיר ולא היה לי זמן לחשוב על הרברים האישיים. כל הצוות המצרי התגורר אז במלון הילטון בתל-אביב, שם גם פתחנו את השגרירות בהתחלה. היינו מאוד עסוקים. אני מאוד התרגשתי מכל התהליך הדיפלומטי של יחסים עם מדינה שאיתה נלחמנו במשך 34 שנים. בימים ההם היתה התרגשות כללית. כל אחד רצה לבוא ולראות את המצרים ואת הדגל המצרי, שהתנופה בקומה ה-12 של המלון. היינו שם שנה עד שהכנו בניין חדש.

● אתה זוכר איפה שמעת בסעם הראשונה על כוונתו של הנשיא אל-סאדאת לברא לירושלים?

כן. היינו אז, אשתי ואני, בחופשה באסוואן שבדרום. אני חושב שבפעם הראשונה שמענו על כך בטלוויזיה או ברדיו. אני הייתי אז קצין בצבא.

● אתה בעצם די-יחידש בשורות הדיסי-לומטי המצרי?

אחרי שסיימתי את בית-הספר התיכון, הלכתי ללמוד באקדמיה הצבאית. ב-1956 הייתי קצין בצבא המצרי, והשתתפתי במלחמה. גם ב-1967 הייתי קצין בכיר, והשתתפתי בקרבות באזור אבר-עגילה. אחרי-כך נשלחתי לסוריה, כנספח צבאי, ושם הייתי כשפרצה מלחמת 1973. הייתי בחזית ברמת-הגולן, משם הועברתי לטהראן, גם כן כנספח צבאי, והייתי שם כשהתחוללה המהפכה האיסלאמית.

● אז עזבתי את השירות הצבאי בדרגת תת-אלוף והצטרפתי לשירות הדיפלומטי.

● אתה נמצא בישראל כלי-כך הרבה שנים, אך זה שעדיין לא למדת עברית? אין לי זמן. אני עובד המון שעות ביום ולא התפניתי ללמוד. אין לי אפילו זמן לצאת לחופש, ולא עשיתי זאת כבר שלוש וחצי שנים. אבל נגואה, אשתי, למדה עברית, ביחד עם חברה ישראלית, והיא מבררת טוב מאוד.

● איפה הכרת את אשתך?

בקאהיר, במצריים. היא בעצם נולדה בעיר חלב שבסוריה, ואפילו הכירה שם כמה מישפחות יהודיות, כמו המישפחה של אברהם גינדי. כשהיתה בת 15, חזרה מישפחתה למצריים. ● אתה מבלה הרבה במסיבות דיפלומטי

מטיות ובקונקטיות רישמיים. יש לך זמן גם לבייליים פרטיים? האמת היא, שאין לי זמן. אני לא מספיק ללכת לראות סרטים, אבל לפעמים אני צופה בסרטים בווידיאו בבית. נגואה הולכת לעיתים לביילי-קולנוע. אני הולך רק במיקרים שזוממים אותנו להצגות-ככורה, וגם אז זה חלק מן התפקיד הרישמי.

● וחוזן מבייליים, היה לך אי-פעם זמן לטייל בארץ, לראות מקומות?

בוודאי. ביקרתי בכל המקומות המעניינים בישראל, ויש לי חברים מן הצפון ועד אילת שבדרום — יהודים, נוצרים, מוסלמים, דרוזים וכדומים. גם חברים מן הגדה המערבית ומרצועת-עזה.

● שמתני לב שבמסיבות דיפלומטי מיות אינך שותה אלכוהול. אתה דתי? אני כממישפחה דתי. לא פנאטית, כמובן. אבא שלי היה שופט ונקרא אבא, שהיה אז תואר-אצולה.

אני הבן הצעיר במישפחה. יש לי אח אחד, ד"ר פואד בסיוני, שהוא ריקן הפטרול קולג' במצ' ריים, את אחד שהוא מורה בתיכון בקאהיר, ר אחות. אח אחד, המבוגר ביותר, נפטר כבר.

עוד בבית היינו דתיים. ב-1975 נסעתי למכה ומאז אני חאג'. אני מתפלל חמש פעמים ביום בבית, או במיסג' קטן שיש לנו בשגרירות, אני גם צם ברמאן ומקיים את כל המיצוות, אבל אני לא דתי קנאי.

אני לא שותה אלכוהול משתי סיבות: קודם כל, משום שאני חאג', וזה אסור לפי מיצוות האיסלאם. חוץ מזה, אני מאוד לא אוהב את הטעם ואת הריח של המשקאות האלכוהוליים.

● בימים האחרונים יש במצריים גלי-מעצרים של אנשי-דת, מי הם? האנשים האלה ניסו לנצל את אוירת הרמוקורטיה ולעבור על החוק. אני רוצה להבהיר שיש הברל בין שימוש בכוח, בנשק, לבין הדרך החוקית. הדרך הראשונה אינה חוקית, והיא אסורה. אפשר להעביר רעיונות בדרך רמוקורטיה. בחוקה המצרית, בפרק השני, נאמר שדת

„אחרי החלטה ישראלית להעביר את טאבה לבורות בין לאומית, תהיה פגישה בין הנשיא מובארק לראש-המשלה פרס, ובפגישה זו אנחנו נכריז על החזרת השגריד לישראל”

האיסלאם היא דת המדינה. החברה המצרית היא אחת מהחברות האיסלאמיות המכוברות את החוק האיסלאמי. לא יכול להיות שאיש אחד או קבוצה קטנה של אנשים יכפו את עצמם על הרוב, ויכריחו את הרוב לקבל את הרעיונות שלהם. אפשר להעביר רעיונות ברכים חוקיות.

● האם זו אותה קבוצת אנשים שרצי-חה את הנשיא סאדאת?

את שואלת אם הקבוצה הזאת מסוכנת למיש-טר? הקבוצה הזאת לא יכולה לגרום נזק רציני למישטר. אנחנו לא צריכים לתת לה מישקל-יתר, ומצד שני אסור לנו להתעלם מהם. זה מיעוט מאוד קטן, שהרוב מתנגד לרעיונות שלהם.

● האם הם קשורים לגל החומייני-ניסמי?

לא. זה דבר אחר. החומייניסטים הם שיעים. במצריים אין שיעים.

● מצריים החזירה בזמנו את שגריי רה מישראל ומענה שהוא ישוב למקומו מייד כשישראל תיסוג מלבנון. הנספחה בוצעה כבר לפני כמה שבועות, והשג-ריר טרם חזר. מדוע?

מצריים רואה את הנסיגה הישראלית מלבנון כצעד חשוב לשיפור-היחסים, וגם את החלטת ממשלת-ישראל לשפר את החיים בגדה המעי-רבית וכרצועת-עזה. אבל דרושים עוד צעדים. אני רוצה להבהיר, שישראל שלחה למצריים מישלחת בראשות הגנרל אברהם טמיר, עם הד"ר דויד קימחי והגנרל מנחם עינן, כדי לדבר על היחסים עם מצריים. הוסכם לשים את כל הבעיות בסל אקור, כמו עיסקת חבילה; בעיית טאבה,